

Prenumerata miejscowa:

bez odnoznika: Na rok 9 rsr. 6 miesiocy 4 50 k. 3 miesiace 2 25 k. 1 miesiac 75 k.

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata zamiejscowa

z odesyła pocztą: Na rok 12 rsr. 6 miesiocy 6 30 k. 3 miesiace 3 15 k. 1 miesiac 75 k.

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olchynowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Sołowiewa.

ROK JEDENASTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miejsca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

We czwartek, 1 (13) sierpnia, — Pr. cz. dr. 2. Kr. W piątek, 2 (14) sierpnia, — św. Stefana p. arcyb. W sobotę, 3 (15) sierpnia, — św. Isakija i Anton.

Słońce wsch. o godz. 4 min. 39, zach. o godz. 7 min. 30.

Spostrzeżenia meteorologiczne dostarczane przez obserwatorium warszawskie. Dnia 30 Lipca (12 Sierpnia) 1874 roku.

Table with 4 columns: Ciśnienie powietrza, Temperaturę, Wilgotność, Kierunek wiatru. Data for 30th July/12th August 1874.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

We czwartek, 1 (13) sierpnia, — św. Hipolita i Kaa. W piątek, 2 (14) sierpnia, — św. Euzebiusza. W sobotę, 3 (15) sierpnia, — Wnieb. N. M. Panny.

Wysokość wody na Wiśle stóp 0 cali 7.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Najjaśniejszy Pan, 4 lipca r. b. Najwyżej rozkazał raczył dla zastosowania przepisów o powszechnym obowiązku służby wojskowej do dobrowolnie wstępujących, którzy wezli według poprzednich postanowień przed 1 marca roku bieżącego na niefrontowe posady w wojskach, zarządach, zakładach i instytucjach wydziału Wojny, postanowić co następuje:

1. Dozwolilo im przenieść się do frontowej służby wojskowej, jako dobrowolnie wstępujących, na zasadzie ustanowionych w tym przedmiocie nowych przepisów, to jest jeżeli złożą świadectwa z ukończenia kursu w objętości nie niżej 6 klas gimnazjum, lub z zdania egzaminu według oddzielnego programu, ustanowionego dla wejścia do służby wojskowej jako dobrowolnie wstępujących 3 kategorii (rozk. w wydz. Wojny z 19 marca 1874 r., № 101).

2. Tym z pomienionych niefrontowych dobrowolnie wstępujących, którzy nie mogą wypełnić warunków dla przeniesienia ich na frontowych, zaproponować aby pozostawali w służbie na posadach niefrontowych, lecz nie inaczej jak na prawach ochotników, na zasadzie oddzielnego o nich Postanowienia, ogłoszonego przy tymże rozkazy № 101. Ale przytem, przeniesieni na tej zasadzie na ochotników niefrontowi dobrowolnie wstępujący z szlachty dziedzicznej przechodzą na dwuletni termin służby czynnej; wszyscy zaś inni — na trzyletni — jeżeli ukończyli kurs w szkołach powiatowych lub innych zakładach naukowych 3-ej kategorii (dod. do art. 53 Ust. o ob. sl. wojsk.); — na ceteroletni — jeżeli mają świadectwo o umieniu kursu zakładów naukowych 4-ej kategorii, lub zdali, przy wejściu na posady niefrontowe, egzamin, ustanowiony dla zaliczenia w stopniu podoficera, według programu wspólnego szkół junkrów; i na ogólny sześciu i siedmioletni — wszyscy inni.

3. Przenoszenie niefrontowych dobrowolnie wstępujących na frontowych lub ochotników dopuścić w tych stopniach (szeregowców lub podoficerów), w jakich obecnie się znajdują i z zaliczeniem poprzedniej ich służby na posadach niefrontowych do wysługi ustanowionych terminów do awansowania: szeregowców na podoficerów, a podoficerów na oficerów lub pierwszą rangę klasową (punkt 5).

4. Poprzednia służba na posadach niefrontowych powinna być zaliczona także dla przeniesienia do zapasu osób, podlegających temu przenieszeniu według ogólnych przepisów (to jest dobrowolnie wstępujących, którym nie minął termin powołania i w ogóle ochotników).

5. Osoby przenoszone na powyższych zasadach (punkt 1) na frontowych dobrowolnie wstępujących, mogą korzystać z awansu na oficera nie wcześniej jak po wysłużeniu terminów, oznaczonych w punkcie 2 i 3 Czasowych Postanowień o prawach służb, dobrowolnie wstępujących (ogłosz. przy rozk. w wydz. Wojny 1874 r., № 101); przenoszone zaś na ochotników z pozostawieniem na posadach niefrontowych, mogą dojść do pierwszej rangi klasowej nie wcześniej jak po wysłużeniu terminów obowiązujących ich służby czynnej (punkt 2). Oprócz tego, w obydwóch wypadkach, dla awansowania tak na oficera, jak i na pierwszą rangę klasową — wymaga się spełnienia i wszystkich pozostałych ustanowionych w tym celu warunków.

6. Tym z niefrontowych dobrowolnie wstępujących, którzy nie mogą spełnić warunków dla przeniesienia na frontowych według nowych przepisów, a nie zechcą pozostać w służbie na prawach ochotników, zaproponować aby zaraz opuścili służbę; przytem ci z nich, którzy według wieku podlegają powołaniu do wykonywania obowiązku służby wojskowej, powinni odbyć ten obowiązek na ogólnych podstawach.

7. Wyłuszczone w poprzednich 6 punktach przepisy wprowadzić w wykonanie nie później jak 1 września 1874 roku.

Przez Najwyższy rozkaz w wydziale Wojny, w Krasnem-Siole, 24 lipca r. b., awansowani zostali na ochotniczych, po ukończeniu kursu nauk w szkołach junkrów 2-jej kategorii, z podchorążych junkrów: pułków grenadierów: 10. Malorosyjskiego imienia generała-feldmarszałka hrabiego Rumianowa-Zadunajskiego: Milogłazow, Orientow, Pietropawłowski i Kromin; 12. Astrachańskiego imienia Jego Cesarskiej Wysokości Następcy Tronu Cesarzowicza — Kozin; pułków piechoty: 14. Otonieckiego: Prokofiew i Zadapowski; 16. Ładogańskiego — Gadin; 25. Smoleńskiego imienia generała-adjutanta hrabiego Adlerberga 1-go: Cydzik i Malysz-Fiedorow; 26. Mohylewskiego: Brylewicz i Maksimowski; 27. Witebskiego: Bakiejew, Polkanow i Gerasimienko; 30. Poltawskiego: Djakow, Azubukin, Sachnowski i Mitroszewski; 31. Aleksopolskiego: Lewieniec, Prigorowski i Murylew; 39. Tomskiego imienia Jego Cesarskiej Wysokości Arcyksięcia Ludwika Wiktora Austrijskiego, Syromiatnikowa, Zagoryjko i Freniew; otrzymali urlop: porucznik Grogoryko i Freniew; otrzymano liczbę 12000, dla poratowania zdrowia za granicę: do Niemiec, Austrii, Francji i Szwajcarii, na trzy miesiące; pułków grenadierów: sztabu-kapitan Keksholmskiego imienia Cesarza Austrijskiego Iwanow 1-szy (Aleksander); za granicę: do Austrii, Tyrolu i Włoch, na

sześć tygodni; dowódca 5. Kijowskiego pułku imienia Najjaśniejszego Króla Niderlandzkiego pułkownik Schafhausen-Schönberg-Eik-Schaufus, do Rosji i za granicę, na dwa miesiące.

Okólnik Technicznego-Inspektorskiego Komitetu kolei żelaznych do zarządzających kolejami żelaznymi. (16 lipca 1884 r., Nr. 112).

Przez postanowienie z 31 maja 1873 roku Nr. 46, Minister Dróg Komunikacji ustanowił przepisy utrzymania na stacjach kolei żelaznych księzek do zapisywania zażaleń pasażerów i wyprowadzających towary na czynności Zarządów kolei żelaznych i przez punkt 2, włożono obowiązek ażeby księgi zażaleń z przyrzędem do pisania stały być wystawion w salach stacji lub bufetów i w ogóle w miejscach widocznych i dostępnych dla publiczności.

Tymczasem do Ministerstwa stała nadchodzić skarga, że księgi te nie znajdują się w salach stacji, lecz są zachowywane u zawiadowców stacji, którzy często odmawiają ich udzielenia do zapisania zażaleń.

W obec takiego niewykonywania postanowienia, Minister Dróg Komunikacji, 7 lipca r. b., raczył rozkazać przypisać w ogóle o ściśle wykonywaniu przepisów utrzymania księzek zażaleń, a w szczególności, żeby księgi te na stacjach tak pasażerskich jak i towarowych znajdowały się ciągle, na oddzielnych biurkach lub stolikach, w miejscach przebywania publiczności, stosownie do punktu 2 postanowienia i żeby przynajmniej zapisanie zażaleń nie było stawiane trudności lub przeszkody.

O takim rozkazy Ministra Dróg Komunikacji, wydział techniczny inspektorski Zarządu kolei żelaznych ma zaszczyt zawiadomić pp. zarządzających kolejami do wykonania i pp. inspektorów do czuwania nad wykonaniem.

DZIAŁ WĘWNETRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Z BUSKA

(Korespondencja „Dziennika Warszawskiego.”) d. 26 lipca (7 sierpnia) 1874 roku.

Tegoroczny sezon kuracyjny u wód mineralnych w Busku cieszy się nader licznym zjazdem gości kąpielowych, nie tylko z kraju tutejszego, lecz także z wewnętrznym gubernji Cesarstwa i z zagranicy przybyłych. Obecne zgromadzenie jest najliczniejsze, a zakład zaledwie jest w możności odpowiedzieć licznym żądaniom pacjentów.

Busk posiada teraz 5 restauracji, wydających obiady po stosunkowo umiarkowanej cenie od 37 1/2 do 50 kop. Liczba lokali zwiększyła się przez pobudowanie kilku domów, w miższkami specjalnie przeznaczonych dla przybywających gości. O ile nam wiadomo, jeden z tutejszych właścicieli nieruchomości, zamierza urządzić w swym domu zakład leczniczy na zimę, wiadomo bowiem, że z dniem 3 (15) września, z ukończeniem trzeciego sezonu, rządowy zakład zostaje zamknięty. Choczy więc potrzebujący dłuższej kuracji znaleźliby tu pomieszczenie, stół i zapewnienie wygód, czego dziś za duże pieniądze w czasie zimy nie dostaną w Busku, gdyż wszyscy przemysłowcy na zimę wyjeżdżają ząd do sąsiednich miasteczek Pinczowa i Stopnicy, a ożywna wśród lata lecznicza osada, zmienia się w opustoszałą wioszczynę, zawdzięczającą swą ogzystość li tylko osiągniętiem dochodów z gości kąpielowych.

Według ostatniego spisu, Busko liczy stałych mieszkańców 1,160; w tej liczbie chrześcijan 980, starożytnych 180. Domów mieszkalnych 137.

Dla uprzyjemnienia pobytu, zarząd zakładu kuracyjnego sprowadził w tym roku z Radomia orkiestrę złożoną z 9 osób, pod dyrekcją Judki Melodysty, która tak staranną gra, jak dość bogatym repertuarem zaleca się. Urządzone przez administrację, co czwartek i niedzielę, w sali zakładu, reuniony czyli wieczory tańcujące, cieszą się powodzeniem gromadząc liczących zwolenników tańca, zarówno bawiących w Busku, jako też przyjeżdżających na te zabawy z okolicy. Na korzyść miejscowego szpitala św. Mikołaja, w d. 7 (19) lipca urządzoną była loteria fantowa, Loterja ta przyniosła 180 rs. dochodu.

Z przejeźdźnych artystów dawał tu koncerta panna Zofja Siegenfeld, pianistka i p. Gustaw Ignatowski, tenor, razem z p. St. Królikiewiczem pianistą; w nadchodzącą zaś niedzielę produkować się będzie Miss H.

Cherry, humorystyczna amerykańska spawaczka.

Trupa dramatyczna p. Mieczysława Krauzego, urzadza na przemian widowiska raz w Busku, drugi raz w Solcu. Dotąd w Busku było 11 przedstawień.

O położeniu sprawy włociańskiej w gubernji Kaliskiej. W ogóle tabel likwidacyjnych dla prywatnych, majorackich i instytucyjnych wsi i miast tej gubernji, w ostatnim czasie pozostawało do ułożenia i ułożono 2,533; aktów zas nadawczych w dobrach rządowych i poduchownych — 573.

W skutku ujawnionych przez pomiary niedokładności w istotnej rozległości nadanych gruntów, zapady postanowienia o poprawieniu 475 tabel likwidacyjnych w dobrach prywatnych i majorackich i 11 aktów nadawczych w dobrach rządowych. Oprócz tego w przedmiocie określenia kształtu i rozmiaru służebności, zapadło 133 postanowienia.

Dobrowolnych umów, zawartych pomiędzy właścicielami ziemskimi a włocianami o zamianie gruntów i służebności, przedstawiono z 183 wsi; z nich 56 umów zatwierdzono i wprowadzono w wykonanie w ciągu 1872 r., 127 pozostało na 1 stycznia 1873 r. w biegu lub z powodu nie złożenia planów.

W 1873 roku w rozporządzeniu gubernialnego kompletu do spraw włociańskich, do rozdania bezrolnym włocianom i żołnierzom, znajdowało się gruntu 5,247 morgów 322 pr. W ciągu roku rozdano z tego 923 morgi 188 prętów 272 rodzinom bezrolnym żołnierzom i włocianom.

W ogóle kopij planów wydano włocianom do 1-go stycznia 1873 roku z 1,874 wsi, na 263,017 morgów 196 prętów. Oprócz tego w skutku wydania nowej instrukcji o pomiarze gruntów i robieniu planów, znajdowały się w biegu w kaliskim gubernialnym komplecie do spraw włociańskich plany z 821 wsi na 210,515 morgów 168 prętów.

W 1872 roku komplet gubernialny roztrząsał 1,074 skarg na wyroki sądów gminnych, a mianowicie: w sprawach sądowo-policyjnych 318, cywilnych 456, sukcesyjnych 264 i w przedmiocie opieki 36. Z liczby zaskarżonych wyroków skasowano: w sprawach sądowo-policyjnych 121, cywilnych 131, sukcesyjnych 130, razem 382.

Z loterii fantowej, urządzonej w parku kaliskim w dniu 11 (23) czerwca r. b., zebrano na korzyść zakładów dobroczynnych w Kaliszu brutto rs. 1,765 kop. 46 1/2. Ponieważ kosztą utrzymania namiotów, kupno fantów, tudzież wino, cygara, cukry, pomarańcze i t. d. dla sprzedaży w namiotach, a także wydatki na muzykę, usługi i t. p., wyniosły rs. 348 kop. 33, przeto czystego dochodu zebrano z loterii i wniesiono do kasy rady gubernialnej dobroczynności publicznej rs. 1,417 kop. 13 1/2.

Dnia 14 (26) czerwca na folwarku Zielonce, w gminie Wodzisławiu, w powiecie Andrejewskim, z powodu nieostrożnego obchodzenia się z ogniem spalił się dom mieszkalny, dwa spichrze i dwie stodoły należące do hrabiego Lanekorońskiego i ubezpieczone na 3,920 rub., przyczem pożar zniszczył ruchomości ubezpieczonych w warszawskim Towarzystwie ubezpieczeń za 880 rub.

Dnia 15 (27) czerwca w osadzie Stopnicy, w powiecie Stopnickim, z niewiadomej przyczyny spalił się drewniany dom mieszkalny, należący do lekarza powiatu Stopnickiego, Sulickiego, ubezpieczony na 750 rub.

Dnia 16 (28) czerwca w tejże osadzie, z niewiadomej przyczyny spaliły się trzy murowane domy mieszkalne, z zabudowaniami, ubezpieczone na 4,240 rub.; zarazem spaliło się ruchomości za 2,760 rub.

Tegoż dnia w osadzie Pacanowie, w powiecie Stopnickim, z niewiadomej przyczyny spaliło się 54 domów mieszkalnych i trzy stodoły, należących do różnych właścicieli i ubezpieczonych na 21,400 rub., przyczem spaliło się ruchomości za 14,496 rub.

Dnia 18 (30) czerwca we wsi Solcu, w gminie Zborowie, w powiecie Stopnickim, spalił się dom mieszkalny i dwie stodoły, należące do dymisjonowanego żołnierza Stanisława Szybowskiego, ubezpieczone na 1,100 rub.; zarazem spaliło się ruchomości za 50 rub. Przypuszczane jest podpalenie, ale sprawca nie został wykryty.

Dnia 22 czerwca (4 lipca) w lesie dóbr Żeliszew, w gminie Seceminie, w powiecie Włoszczowskim, należących do obywatela Ignacego Gogolewskiego, w skutku nieostrożnego obchodzenia się z ogniem spaliło się 400 szańi wyrabianego drzewa za 600 rub., 400 podkładów za 200 rub. i drzewa na pniu na przestrzeni 20 morgów za 200 rub., łączywa i gałęzi za 100 rub., razem za 1,100 rub.

Dnia 23 czerwca (5 lipca), we wsi Gluchowie, w gminie Potoku, w powiecie Stopnickim, z niewiadomej przyczyny spaliły się drewniane owczarnia, chlew, spichrz i stodoła, ubezpieczone na 440 rub. Zarazem pożar zniszczył ruchomości dzierżawcy dóbr Gluchowa,

Mińskiego, ubezpieczone w Warszawskim Towarzystwie ubezpieczeń na 1,500 rub.

Tegoż dnia w osadzie Kurzelewie, w powiecie Włoszczowskim, żona miejscowego nauczyciela, Julia Zalewska, powiła troje dzieci, jedno płci męskiej, a dwoje żeńskiej. W kilka godzin po urodzeniu jedno dziecko płci żeńskiej umarło, pozostałe zaś dwoje i matka pozostają przy życiu.

Dnia 14 (26) czerwca włocianin wsi Zadermania, w gminie Rabsztynie, w powiecie Olkuskim, Jan Stach, lat 20 mający, został zaduszony ziemią, która się na niego zawałiła.

Dnia 17 (29) czerwca, włocianin wsi Szczytnik, w gminie Czarkowach, w powiecie Pińczowskim, Józef Gruchala, został zabity przez piorun.

(Dziennik Gub. Kielecki).

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

Małżonka Generał-Feldmarszałka, dama stanu Dworu Cesarskiego, księżna Elżbieta Dymitrowna Barjatynska, raczyła przyjechać do Warszawy z St. Petersburga.

Nadesłane nam zostało niedawno wydane z druku sprawozdanie Mikołajewskiej ochrony dla dzieci żołnierskich w Warszawie za 1873 rok, z którego przytaczamy niektóre wydatniejsze cyfry, żeby obznajmić czytelników z teraźniejszym stanem tego przeslicznego i pożytecznego zakładu.

Z sprawozdania okazuje się, że w ochronie Mikołajewskiej z początkiem stycznia 1873 roku było 151 dzieci obojga płci (70 chłopców i 81 dziewcząt), licząc w to i pensjonarzy; w ciągu sprawozdawczego okresu przybyło 42 dzieci (25 chłopców i 17 dziewcząt); ubyło z ochrony w tymże czasie z powodu różnych wypadków 51 dzieci (27 chłopców i 24 dziewcząt). Z początkiem zatem roku bieżącego w ochronie było 142 dzieci obojga płci (68 chłopców i 74 dziewcząt). Ogólna ta liczba według rodzaju wojsk, rozpada się w następujący sposób: a) dzieci niższych stopni polowych wojsk piechoty 27 (12 chłopców i 15 dziewcząt); b) oddziałów kawalerji 2 dziewczęta; c) artylerji 20 dzieci (7 chłopców i 13 dziewcząt); d) inżynierji 5 dzieci (4 chłopców i 1 dziewczyna); e) wojsk miejscowych 20 dzieci (9 chłopców i 11 dziewcząt); f) komend żandarmerji, straży ziemskiej i policyjnej, wydziału celnego i intendentury, dymisjonowanych, nieograniczenie i czasowo-urlopowanych niższych stopni 68 dzieci (36 chłopców i 32 dziewczyny). Oprócz tego zaliczeni byli do kompletu Mikołajewskiej ochrony, ale nie przybyli 4 chłopców: Dzieci, będących kandydatami do wejścia do ochrony było: chłopców 57 i dziewcząt 47, razem 104.

Przeglądając sprawozdanie ochrony Mikołajewskiej za rok przeszły, nie można nie dojść do wniosku, że ogólna czynność członków zarządu ochrony Mikołajewskiej w upłynionym 1873 roku, pod względem powiększenia materialnych zasobów tego zakładu, wychowania i utrzymywania znajdujących się w nim dzieci, we wszystkim była zgodna z latami poprzedzającymi: taż sama troskliwość o los ubogich dzieci żołnierskich i sierot i takie same ciągle prace dla zapewnienia dalszej przyszłości tego zakładu dobroczynnego.

W ciągu 1873 roku wpłynęło w ochronie Mikołajewskiej przychodu 15,085 rub. 4 3/4 kop., co wraz z pozostałą z rozchodów 1872 r. sumą 20,607 rub. 7 1/4 k., utworzyło ogólny przychód 36,412 rub., a po strąceniu ogólnego rocznego rozchodu w ilości 21,880 rub. 62 1/2 kop., na początek stycznia roku bieżącego było w ochronie na bieżące rozchody gotowizny 14,531 rub. 50 kop.

Przeglądając pozycje dochodu w sprawozdaniu ochrony Mikołajewskiej za rok przeszły, widzimy, że największą sumę stanowią ofiary niższych stopni warszawskiego okręgu wojskowego, którzy jeszcze kilkanaście temu wynurzyli życzenie ofiarowywania corocznie na rzecz ochrony Mikołajewskiej zarobku jednego dnia z robót prywatnych w czasie wakacyjnym; w przeszłym roku zarobek ten wyniósł 6,559 rub. 3 1/2 kop., czyli prawie połowę całego przychodu ochrony w 1872 roku. W taki sposób ochrona Mikołajewska bardzo wiele zawiadzięca niższym stopniom warszawskiego okręgu wojskowego, od ofiary których zależy głównie jej dochód, tem bardziej jeszcze, że inne źródła dochodu na utrzyma-

została pokryta prawie piętnaście razy. Doniosłszy zgromadzeniu o takim niespodziewanym rezultacie, przypisał cały zaszczyt takowego rezultatu „rzeczypospolitej konserwatywnej.” Po porażce, jakiej uległ, 7-go grudnia 1872 roku, w zgromadzeniu, Wiktor Le-frano, Goulard mianowany został ministrem spraw wewnętrznych. Na urzędzie tym był on przywódcą prawego środka, a będąc niejako heroldem ministrów stronników porządku moralnego, toczył dość zaciętą wojnę z urzędnikami republikańskimi i miejscowymi wyborczymi zebrańmi. 18-go maja 1873 roku odstąpił swe miejsce Kazimierzowi Perier; mianowany niezwłocznie potem wiceprezesa zgromadzenia, wszedł do koalicji która wywołała wypadki z 24 maja; za- twierdził wniosek Ernoux o przejściu do porządku dziennego, a nawet zgodził się na zajęcie krzesła pre- zydjalnego tego wieczoru, kiedy postanowiono przyjąć prośbę Thiersa o dymisję, a niespodziewane jego zja- wienie się na trybunie wywołało gorące oklaski praw- nej strony i prawego środka. O Goulardzie nie za- pomniano po upadku księcia Broglie. Poruczone mu zostało uformowanie gabinetu pojednawczego, ale na- próżno dokładał starań o utworzenie takowego. Osta- tniami czasami doszedł do przekonania o konieczności przyjęcia rzeczypospolitej.

* Dzienniki angielskie donoszą o zgonie słynnego podróżnika Dra Beke. Urodzony w Londynie, 10 paź- dziernika 1800 roku, obrał sobie najprzód zawód han- dlowy i rezydował czas jakiś, w interesie swego han- dlu, początkowo w Saksonji, a następnie na wyspie Maurycego. Od 1836 do 1839 roku pełnił obowiązki konsula angielskiego w Dreźnie, ale zamiłowanie po- dróży i geografji, która była przedmiotem jego ciągłych studiów, skłoniło go do podania się do dymisji i przed- sięwzięcia dalekiej i niebezpiecznej podróży do Abisy- nji. Dotarł tam wśród tysiącznych niebezpieczeństw, a sam jeden do Shoah. Połączywszy się tu szczęśliwie z majorem Harvis, mógł przedrzeć się dalej w głąb i dojść do Gadjami. Żaden Europejczyk nie zaszedł je- szcze tak daleko. Po powrocie do Europy otrzymał od medal złoty od Towarzystwa geograficznego londyń- skiego, oraz takiż medal od Towarzystwa geograficzne- go w Paryżu. Od 1849 do 1853 r. mieszkał w Anglii prowadząc dalej swe studia, i zajmując się obowiązkami pożytecznymi dla swych spółziomków. Wkrótce po- tem ożeniwszy się, wyjechał na Wschód z panią Beke i zwiedził Damaszek, Harran i górę Giload. Musiał jednak wkrótce wracać do Anglii, gdzie go powołano dla poruczenia mu misji udania się do króla Teodorosa i zawiazania z nim układów o wypuszczenie na wol- ność jeńców angielskich. Na nieszczęście nie powiodło mu się to i wtedy postanowioną została wyprawa abis- yńska.

Doktor Beke był jednym z najuczestniejszych pisarzy. Pierwsze jego dzieło *Origines biblicae*, stało się klasy- cznym i zawiera genialne porównania pomiędzy danymi geologicznymi a tekstem Genezy; otrzymał on za to stopień doktora filozofji. W innym dziele opisał swą podróż do Shoah.

W 1847 roku ogłosił: „Szkice dotyczące Nilu i je- go odnóg”, poczem wkrótce napisał ważne dzieło: „Zró- dła Nilu i góry Księżycowe”. Przytem był autorem mnóstwa artykułów w przeglądach i t. p. Rząd wy- znaczył mu pensję roczną 100 funt. szterl.

* Cesarz birmański ofiarował marszałkowi Mac-Ma- hon mnóstwo bogatych darów, w tej liczbie wspaniałą szkatułkę z hebanu z masiwną koroną złotą, w formie półkuli, ozdobioną brylantami i innymi kamieniami dro- gocennymi. Dalej, w liczbie podarunków znajduje się rzeźbiona szkatulka, z kawałkami nefritu, wielkości do 60 centimetrów. W trzeciej szkatułce jest kilka pier- ścieni z rubinami i perłami. Dary te dopełnia masi- wna kadzielnica złota, oraz kilka sztuk materji aksami- tnej i jedwabnej haftowanej z birmańskimi pasami i trzewikami.

* Znajdujący się w galerji w Düsseldorf wielki obraz Rubensa, przedstawiający Wniebowzięcie, pękł w całej swej wysokości na palec prawie szeroko. Pęk- nięcie przechodzi przez twarz N. M. Panny.

* Nowy systemat budowy dróg żelaznych. Podług doniesień gazet austriackich, inżynier angielski Fell, znany z udziału swego przy budowie kolei żelaznej przez Mont-Cenis, wynalazł niedawno systemat przeno- szenia dróg żelaznych, który zyskać może wielkie zna- czenie dla celów strategicznych i miejscowych. Pole- ga on na tem co następuje: w ziemi wbiwa się długi szereg drewnianych palów albo żelaznych podperek, w odległości od 12—15 stóp; podpórki te łączą się po- między sobą belkami poprzecznymi, szerokości 18 wer- szków, na których przymocowywają się do skraju gór- nego zwykłe relsy, a do dolnego tak zwane relsy kie- runujące. Relsy ostatniego rodzaju służą dla zapewnienia większego bezpieczeństwa przy ruchu pociągu, któ- ry, oprócz kół zwozających, służących dla posuwania się, zaopatrzony jest jeszcze w koła horyzontalne. Przy pomocy oddzielnych przyrządów, te koła horyzontalne mogą być przyciśnięte do relsów kierowniczych z taką siłą, że dla pociągu jest absolutną niemożnością zesko- czyć z relsów. Ow ten nowy system przedstawia tę ko- rzysć, że przy nim stają się zupełnie niepotrzebnymi wszelkie roboty ziemne, mularskie i rozmaite inne sztu- czne, pochłaniające zwykle dobrze dwie trzecie wydat- ków przy budowie drogi żelaznej; dalej doprowadza on do minimum trudności, zawsze od formy powierz- chni ziemi, ponieważ daje możność radzić sobie łatwo z wielkimi wzniesieniami; następnie zmniejsza o trzy czwarte wydatki na wywaszczenie gruntów, ponieważ droga nie przenosi dwóch sażeni szerokości i przedsta-

wia się możność zadzierzawienia gruntu dla drogi że- laznej, a nareszcie, cała droga może być zbudowaną z niesłychaną szybkością. Przy dostatecznej ilości ro- botników, na przykład 2,500, można zbudować po mili- dziennie, ponieważ wszystkie części składowe mogą być przysposobione w fabrykach, a zatem przygotowane wcześniej. Oczywiście jest ztąd, jak ważne znaczenie może zyskać ten nowy systemat dla zaopatrywania ar- mji w prowiant, dla przewozu broni, ranionych i t. p. Rząd angielski zbudował w obozie instrukcyjnym w Alderhot około 2 mile takiej drogi, a odbyte tu szcze- gółowe próby uwiecznione zostały najpomysłniejszym skutkiem. Dla kopalni także już pobudowano wielkie linie, których zupełne urządzenie kosztowało, w przybliżeniu, około 100,000 florenów na milę.

* Tunel pomiędzy Francją i Anglią. Francuzki mi- nister robót publicznych, p. Callot, otrzymał raport komisji, której poruczone rozpatrzyć projekt podwo- dnego tunelu pomiędzy Francją i Anglią. W kon- kluźji raport oświadcza się na korzyść wzięcia na u- wagę projektu, po wypełnieniu niektórych formalności. Kompanja francuzka, która wzięła na siebie odpo- wiedzialność za to olbrzymie przedsięwzięcie ma na swym czele pp. Michel'a Chevalier i Leona Say, oraz inżynierów pp. Charles Bergeron i Alfreda Lavallet, który zarządził robotami przy przekopaniu kanału suezkiego. Kompanję popierają: bankierski dom Rot- szylda oraz kompanja północnej drogi żelaznej.

Towarzystwo angielskie, na czele którego stoi lord Ryszard Grosvenor oraz inżynier główny sir John Hokman, działa łącznie z towarzystwem francuzkiem i wzięło na siebie zobowiązanie uzyskać w Anglii wszel- kie niezbędne pozwolenia i koncesje.

Roboty przygotowawcze zalecone raportem komi- sji badawczej, będą trwały rok; jeśli roboty te, jak jest nadzieja, okażą się zadowalniającymi, wtedy kon- cesja bezwzględnie wydana zostanie, a inżynierowie są- dzą, że mogą skończyć budowę tunelu prędzej jak za pięć lat.

* Nowy kanał. Pruski minister handlu postanowił urzeczywistnić dawniej już nakreślony projekt urzędze- nia wodnej komunikacji pomiędzy główną grupą je- zior w Prusach Wschodnich z morzem Bałtykiem. Zbudowany ma być mianowicie kanał, łączący jezioro Mauer, pod Angerburgiem, z rzeką Alle, pod Allen- burgiem. Ostatnia jest dopływem Pregla, wpadającego do odnogi Fryskiej, a zatem do morza Bałtyckiego; że zaś jezioro Mauer komunikuje się z jeziorami Lowen- tyn i Spirding, okolice ich wejść zatem wspomnio- nym morzem w pośrednie połączenie, co powinno kor- zystnie na miejscowe stosunki handlowe oddziaływać.

* Otwarte morze podbiegunowe. Rezultat spostrze- żeń uczonego Bessela, —towarzyszącego, w charakte- rze przewodnika badań naukowych, wyprawie, wys- łanej w 1871 roku do bieguna polarnego, pod do- wództwem Halla, potwierdza mniemanie, że ocean pod- biegunowy jest morzem otwartem. Oprócz tego zna- lezione podczas tej wyprawy na brzegu północno-za- chodnim Grenlandji drzewa pływające, rosące tylko w Japonji, służą na stwierdzenie tego zdania.

Bessel powiada, że prąd obmywający przylądek Hatterton na północnym brzegu Grenlandji, biegnie z Oceanu Spokojnego. Dowodem tego, podług jego słów, służy ta okoliczność, że w zatoce Newmana, w pobliżu przejścia podbiegunowego do Smitsundu, woda wznosiła się na przypływ wcześniej, aniżeli w znajdu- jącej się niżej zatoce Podbiegunowej. Jeśli zaś przy- puścimy, że prąd pomieniony pochodzi z oceanu Atlan- tyckiego, to odwrotnie, powinienby najprzód dotknąć się zatoki Podbiegunowej a nie Newmana; dalej Bes- sel powiada, że prąd w tych dwóch zstokach idzie w kierunku od północy ku południowi, kiedy przy wy- spie Littleton skierowywa się z południa na północ. Ogólny wniosek z spostrzeżeń Bessela jest ten, że Grenlandja albo jest oddzielną, prądem oceanu Atlan- tyckiego oblewaną wyspą, albo, co daleko prawdopo- dobniejsze, prąd oceanu Spokojnego, przedziera się przez zatokę Behringa, na otwarte morze Podbiegu- nowe, w kierunku ku północno-wschodowi, i na brze- gach Grenlandji spotyka się z prądem oceanu Atlan- tyckiego. Ostatnie przypuszczenie znajduje silne po- parcie w słowach profesora Gisenbacha, który słusznie pocytywany jest za powagę w geografji roślin. Z po- wodu napotkanego przez wyprawę Halla drzewa pły- wającego, uczony ten, w piątym tomie kroniki jeogra- ficznej Bema pisze co następuje: „Ważne odkrycie na północy Grenlandji uskutecznione zostało podczas wy- prawy Halla do bieguna północnego.“ Odkrycie to zdaje się nie jest dotychczas ocenione w sposób dostateczny, chociaż sama wyprawa do bieguna północnego, z powodu następstw geograficznych i losu jaki ją spotkał, obudziła najwyższy interes. Z tamtej strony Smitsundu, wyprawa na brzegu ziemi Greenela przeszła na 82 stopień szerokości północnej (72°—16), przyczem przypuszczano, że ląd stały rozciąga się tam do 84° szerokości. Najgłówniejszym argumentem przeciw zda- niu o istnieniu połączenia morza podbiegunowego Atlan- tyckiego z Smitsundem była dotychczas ta okoliczność, że na północnych brzegach Ameryki i na zachodniej stronie Grenlandji nie spotykano pływającego drzewa z brzegów Szpicbergu i Grenlandji Wschodniej. Pod- czas zaś zimowiska Hall'a 1871—1872 r. na brzegu grenlandzkim, w zatoce Podbiegunowej, w pobliżu 82 równoleżnika (81° 38), i w sąsiedniej zatoce Newma- na, znalezione zostało i zabrane drzewo pływające. Drzewo to, chociaż nie składało się z grubych pni, zawsze jednak było większe, od trafiających się tam wierzb, a przytem bez żadnych śladów obróbki. Są- dzą że znalezione drzewo było orzeszyna, jesion i czer-

wona jodla. Orzeszyna wybornie się przechowała i przy rąbaniu wydawała właściwy jej zapach. Interes jeograficzny tego odkrycia zawiera się w tem, że po- nieważ na brzegu wielkich rzek sybirskich, wpadają- cych do morza Lodowatego, nie rośnie orzeszyna i dla tego nie trafia się nigdy w pośród pływającego drzewa azjatyckiego na morzu Szpicbergowem, przeto znalezione przez Halla drzewo pływające może się tra- fiać tylko ze stron nadbrzeżnych Oceanu Spokojnego; gdyby ono pochodziło ze stanów Atlantyckich Amery- ki północnej, wówczas znajdowałoby go i w zatoce Baffina i w Smitsundzie. W obwodzie oceanu Spokoj- nego jeden rodzaj orzeszyny (Jouglans Madehoarica) rośnie nad Amurzem, a dwa inne (Platycaria) w Ja- ponji. Dla tego zjawienie się na północno-zachodnim brzegu Grenlandji pływającej orzeszyny można obja- śnić tylko przypuszczeniem, że w kierunku ku bieguno- wi jest gałęz japońskiego prądu morskiego, który per- jodycznie toczy za sobą przez zatokę Behringa drzewo do morza, leżącego na północy od wysp Parry'ego. Prąd ten przechodząc północną stroną ziemi Greenela, musi zwracać się w kierunku ku południowi do Smit- zund, i rzeczywiście w odnogach morskich pomiędzy ziemią Greenela i Grenlandją w ciągu wyprawy Halla dostrzegano ciągle prąd południowy. Przypuszczenie, że pływające drzewo o którym mowa, pochodzi z nad Oceanu Spokojnego, znajduje stanowcze poparcie tak- że w liście Bessela do Petermana. Bessel zawiada- mia go, że prąd oceanu Spokojnego przedziera się do kanału Kennedy, w kierunku ku południowi i spotyka się gdzieś w Smitsundzie z prądem atlantyckim zatoki Baffina. Z faktu tego, potwierdzonego spostrzeżeniami nad prądem w przeciagu pięciu miesięcy, należy wno- szyć, że kanał Robesona, stanowiący północne przedłu- żenie kanału Kennedy, a z którego zatoki: Newmana i Podbiegunowa wrzynają się w brzeg grenlandzki, zostaje w związku z zatoką Behringa. Z znalezionych zaś kawałków orzeszyny okazuje się, że rzeczywiście istnieje prąd, który niesie wspomnianą drogą ciepłą wodę do morza polarnego, i okrążywszy Ziemię Gre- enela, dosięga do Grenlandji.

* Gołębie na usługach dzienników. Redakcje dzien- ników angielskich posługują się pocztami gołębiami i bardzo wiele depesz otrzymują za ich pośrednictwem. Często zdarza się spotkać reporterów w różnych biur- ach administracyjnych, w salach posiedzeń trybunałów lub w miejscach zebrań publicznych, z małą kłótką w ręku, w której mieszczą się dwa lub trzy gołębie pocztowe. Gdy który z reporterów zaopatrzy się już w dostateczny zapas notatek, puszcza z nimi gołębia na swobodę. Gołąb leci wprost do biura tej redakcji, której jest własnością. Wszedłszy do gołębnika, wła- snym ciężarem swym porusza sprężynę, udzielającą ruch dzwonkowi, którego dźwięk zawiadamia o nadejściu nowiny.

Za Redaktora, E. Wojewódzki.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

Warszawa dnia 31 lipca (12 sierpnia).

Widowiska.

TEATR LETNI W OGRODZIE SASKIM. — Dziś, we środę, komedja w 5-u aktach (7-u obrazach), *Miłość ubogiego młodzieńca*. — Początek o godzinie 8-jej. — *Jutro*, we czwartek, opera wznowiona *Jan z Lejdy*. — *Wczoraj*, w gielno osób 421.

GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersytetu war- szawskiego). — Otwarty w niedziele bezpłatnie.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘ- KNYCH. — Otwarta codziennie, od godziny 11-jej rano do go- dziny 5-jej po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. — Wejście od osoby w dniu powszednim kop. 15; — w niedziele zaś i święta kop. 5.

ALHAMBRA (przy ulicy Miodowej). — Towarzystwo arty- stów dramatycznych pod dyrekcją Anastazego Trapszo. — *Dziś*, we środę, komedja operetka *Lekka kawalerja*; — komedja *Zapraszam pułkownika*. — Początek o godzinie 8-jej.

W LETNIM TEATRZE OGRODU „ELDORADO” (przy ulicy Długiej Nr. 586). — Towarzystwo artystów dramaty- cznych pod dyrekcją Józefa Tepla. — *Dziś*, we środę, komedja *Zyzi*; — 4-ty akt opery *Ernani*. — Początek o godzinie 8-jej.

ALKAZAR (przy ulicy Królewskiej). — *Letni Cyrk braci Godfrey*. — *Dziś i codziennie*, Wielkie przedstawienie wy- szezej szkoły jazdy, gimnastyki, tresowania koni, oraz scen komi- cznych i mimicznych i t. p. — Początek o godzinie 8-jej.

Przyjmowanie chorych.

Profesorowie Warszawskiego Uniwersytetu, w prowadzo- nych przez siebie klinikach, udzielają chorym przycho- dnym pomocy lekarskiej bezpłatnie, w następujące dni

Table with columns for hospital names (e.g., Szpital Dzieciątka Jezus, Szpital św. Ducha) and professors (e.g., Girsztout, Kosinski, Lamb, Andrejew, Trautvetter, Wolfring) and their visiting hours.

SZPITAL DZIECIĄTKA JEZUS. Bezpłatna porada lekarska dla przychodzących chorych. Wej- ście przez drzwi główne od Wareckiego placu. Choroby zewnętrzne w ogóle.

Dr Orłowski codziennie od 10 do 11 godziny rano. Choroby organów moczowo-płciowych: We wtorki, czwartki i soboty od 11 do 11 1/2 godziny przed po- łudniem. Choroby wewnętrzne. Pogorzelski codziennie od 9 do 10 godziny rano. Przyjmowanie chorych „W szpitalu świętego Rocha.” Codziennie od godziny 9-jej do 10-jej zrana, głównie zaś: Choroby zewnętrzne — Dr Stankiewicz. Choroby wewnętrzne — Dr Obrębski.

POCIĄGI NA DROGACH ŻELAZNYCH.

Warszawsko-Petersburgska. Wychożą (z Pragi). Pociąg pospieszny o godzinie 10 minut 30 wieczór. Pociąg pasażerski o godz. 10 min. 30 rano. Przychodzą (na Pragę) o godz. 6 z rana i o godz. 7 min. 5 wieczór.

Warszawsko-Wiedeńska. Wychożą z Warszawy: Pociąg kurjerski (klasa 1 i 2) o godzinie 11 min. 40 w nocy. Pociąg pospieszny (klasa 1 i 2) o godz. 7 min. 20 rano. Pociąg osobowy (4-ry klasy) o godz. 11 min. 10 rano. Pociąg osobowy - miejscowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 10 po południu (dochodzi tylko do Petrkowa).

Do Łodzi wyjeżdża się z Warszawy pociągami: pospiesznym o godzinie 7 min. 20 z rana i osobowym o godz. 11 min. 10 z rana. Przychodzą do Warszawy: Pociąg kurjerski o godz. 5 min. 16 z rana. Pospieszny o godz. 8 min. 22 wieczorem. Osobowy o godz. 5 min. 29 po południu. Miejscowy (z Petrkowa) o godz. 10 min. 8 z rana.

Warszawsko-Bydgoska. Wychożą z Warszawy: Pociąg kurjerski (klasa 1 i 2) o godz. 3 min. 8 po południu. Pociąg osobowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 40 rano. Pociąg osobowy - miejscowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 10 po południu (tylko do Kutna). Przychodzą do Warszawy: Kurjerski o godz. 2 min. 15 po południu. Osobowy o godz. 9 min. 48 wieczorem. Miejscowy o godz. 10 min. 8 z rana.

Warszawsko-Terespolska. Wychożą (z Pragi): Pociąg kurjerski (klasa 1 i 2) o godz. 6 min. 53 z rana. Pociąg towarowo-osobowy (2 i 3 klasy) o godz. 11 min. 48 z rana. Pociąg pocztowy 3 klasy o godz. 3 min. 43 po południu. Przychodzą (na Pragę): o godz. 10 min. 3 w nocy; o godz. 4 min. 42 wieczorem; i o godz. 11 min. 28 z rana.

* W dniu 30 (11) bież. mies. i roku, chorych w 8-miu cywilnych szpitalach: przybyło 515, wyzdrowiało 57, umarło 5, pozostało 1411 (mężczyzn 635, kobiet 776), z nich w szpitalu starozakonnym: mężczyzn 132, kobiet 161.

Przyjechali: — Jenerał-major z Orszaku Jego Cesar- skiej Mości, baron Medem, z St. Petersburga; — tajny radca *Blagowieszczeński*, z zagranicy; — rzeczywisty radca stanu *Woronow-Weljaminow*, z Włocławka.

Wyjechali: — Jenerał-majorowie: *Chełmicki*, do Cie- chocinka, *Burman*, do Kijowa.

Cena okowity dnia 30 lipca (11 sierpnia).

Table with columns for wine (wino) and spirits (garniec) prices, including Hurtowna skladowa, Pojedyncza szynkarska, and Stosunek garnca do wiadra.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

dnia 30 Lipca (11 Sierpnia) 1874 roku.

Large table with multiple columns showing exchange rates for various locations (Berlin, Gdansk, Hamburg, London, Paryż, Wiedeń, Petersburg, Moskwa) and various financial instruments (obligacje, akcje, listy zastawne).

